

OMTALE AV VURDERING I GRUNNOPPLÆRINGEN I LÆREPLANER FOR KUNNSKAPSLØFTET

Forslag til Omtale av vurdering ble sendt på høring 17. oktober 2005 med høringsfrist 15. januar 2006. Det kom 24 høringsuttalelser som er oppsummert med tendenser. Revidert omtale av vurdering er foretatt med utgangspunkt i høringsuttalelsene. Direktoratets forslag til omtale av vurdering i grunnopplæringen i LK06 følger nedenfor.

Vurdering i grunnopplæringen

Grunnlaget for elev- og lærlingvurdering er opplæringslov med tilhørende forskrift, læreplaner, retningslinjer for fag- og svenneprøver, eksamen/fag- og svenneprøver, samt ulike kartleggings- og karakter- og læringsstøttende prøver og veiledningsmateriell. Det er nødvendig å se disse og det lokale arbeidet med vurdering i sammenheng for å etablere en bred tilnærming til elevers og lærlingers læring. Ulike vurderingsformer skal på hver sin måte bidra til at lærere og instruktører, ut fra et variert vurderingsgrunnlag, møter elever og lærlinger der de til enhver tid er i læringsarbeidet.

Formål med vurdering er å fremme læring og utvikling hos elever og lærlinger. Vurdering skal dokumentere kompetanse underveis og til slutt i opplæringsløpet og sikre en nasjonal standard i opplæringen, slik at alle elever og lærlinger får et godt og likeverdig opplæringstilbud. Vurdering i grunnopplæringen inndeles i underveisvurdering og sluttvurdering. Disse har ulike formål. Det er derfor nødvendig at elever og lærlinger kjenner til formålet med vurdering før arbeidet starter, vet når de vurderes, hva de skal vurderes i forhold til og hvilken vurderingsform som skal benyttes.

Hva skal vurderes?

Det er elevers og lærlingers kompetansenivå i fag og i orden og atferd som skal vurderes. Kompetansemålene slik de er formulert i læreplanen, danner grunnlaget for vurdering i fag. Grunnleggende ferdigheter er integrert i kompetansemålene. Orden og atferd skal vurderes hver for seg, og atskilt fra elevers og lærlingers kompetanse i fag.

Det er viktig at vurdering av oppnådd kompetanse på alle nivå uttrykkes som det elever og lærlinger mestrer. Alle har krav på å få vite hva egen kompetanse består i. Det er også viktig at skolene og lærebedriftene utvikler kriterier i tilknytning til kompetansemålene som kjennetegnet på elevenes og lærlingenes kompetanse og grad av måloppnåelse i fag. Et

samarbeid om utvikling av vurderingskriterier, innen og mellom skoler og lærebedrifter, kan bidra til å fremme en likeverdig og rettferdig vurdering og en systematisk vurderingspraksis.

Underveisvurdering

Underveisvurdering har til hensikt å gi lærere og instruktører informasjon om elevers og lærlingers kompetanse slik at de kan tilpasse og forbedre opplæringen i forhold til deres behov. Slik vurdering skal motivere til videre innsats, gi elever og lærlinger mulighet til å forstå egen læringsutvikling og være en hjelp til å korrigere kursen i eget læringsarbeid hvis nødvendig. Tegn på god underveisvurdering er presise og relevante tilbakemeldinger fra lærere og instruktører som også har ansvar for å lede og oppmuntre elever og lærlinger til å vurdere egne og medelevers/-lærlingers arbeid. Elever og lærlinger vil få større utbytte av underveisvurderingen når de gis mulighet til selv å medvirke aktivt i utviklingen av læringsmål og vurderingskriterier. Underveisvurdering kan gis med og uten karakter.

Foreldre med barn i grunnskolen skal ha informasjon om mål og vurderingskriterier slik at de kan støtte elevenes læringsarbeid på best mulig måte.

Sluttvurdering

Sluttvurdering har til hensikt å dokumentere elevers og lærlingers kompetanse etter endt opplæring på gitte trinn som grunnlag for sortering og sertifisering. Vurderingen kommer til uttrykk i standpunktkarakterer og eksamenskarakterer. Bestemmelsene for sluttvurdering er fastsatt i forskrift til opplæringsloven og i læreplaner for fag.

Sammenheng i vurdering

Gjennomgående læreplaner åpner for å vurdere elevers og lærlingers faglige utvikling fra grunnskole til videregående opplæring. Dette muliggjør helhet og sammenheng i arbeidet med vurdering.

Vurdering av elevers og lærlingers læring må følges opp. Alle typer vurderinger skal være grunnlag for dialog og samarbeid mellom lærere/instruktører, elever/lærlinger og foresatte. Skole- og bedriftsledelsen har ansvar for å sørge for at resultatene fra elev- og lærlingvurderinger også inngår i arbeidet med vurdering på systemnivå. Elev- og lærlingresultater må dermed sees i sammenheng med forhold ved skolen og lærebedriften som påvirker læring, som for eksempel læringsmiljø, ledelse, kvaliteten på opplæringen og andre rammebetingelser. Både elev-/lærlingvurdering og skole-/bedriftsbasert vurdering skal bidra til å øke kvaliteten på læring i lys av læreplanene, og til å utvikle skolen/lærebedriften som læringssted.